

משולחן שלמה

מתוך שלל אוצרות תורתו
ושיעוריו של מורנו גאון ישראל
הינוקא גליון עשיר תוכן
לשולחן השבת

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת ויקהל – פרה 222

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא
וכן ערכונים על הנעשה בבית מדרשו ב"קו הינוקא"

03.550.2228

פנינים על הפרשה

ליקוטים על פרשת השבוע,
משולחן תורתו של רבנו שליט"א

תעשה מלאכה

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָּכֶם קֹדֶשׁ שַׁבָּתוֹן לַה' כָּל הָעֲשֹׂה בּוֹ מְלָאכָה יוֹמָתוֹ (לה, ב). אמרו בזוהר פקודי (דף רכב ע"ב) שבשעה שהתחילו כל האומנים לעשות מלאכת המשכן, נשלמה מאלה אותה המלאכה שהחלו בה, ועל זה נאמר (לט, לב) "ותכלל כל עבודת משכן אהל מועד", שכלתה ונגמרה מאלה. והוא כעין מעשי שמים וארץ שנאמר בהם "ויכולו השמים והארץ", שכלו ונשלמו מאלהם. והכל על ידי קדושת השבת, כנאמר (בראשית ב, ב) "ויכל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה", הרי שהקב"ה כילה והשלים את מלאכתו, כי אחר שנשלמו כל אחת מהמלאכות מאלה בששת ימי החול כאמור, עדיין לא היה העולם כולו שלם בקיומו עד שבא יום השביעי, ואז נשלמו כל המעשים.

וכתב בשפתי כהן (לה, כה) שעל מה שנשלמה מלאכתם מאלה אמר הכתוב "וכל אשה חכמת לב בידיה טוו", שהרי ודאי הוא שהטויה בידים לא ברגלים, אלא בא הכתוב לומר שמיד כשהיו לוקחות בידיהם את התכלת לטוות היו מסייעים להם תיכף מלאכים משמים והיו הנשים מוצאות אותו טווי (כמעשה דרבי חנינא בן דוסא בשיר השירים רבה א, ד), ועוד, שכאשר היו מתחילים במין אחד היו מוצאים את המין האחר טווי, כנרמז בדקדוק הכתוב "ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן, את תולעת השני ואת השש", ולא אמר 'ואת תולעת' (ב' החיבור), ללמד שכאשר רהיו מתחילים בתולעת השני היה נטוה גם כן השש.

ולפי זה ביאר המהרי"ל דיסקין (לה, ב) מה שאמר הכתוב 'ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה'', שמפני שהיתה מלאכת המשכן נעשית בנס בסיוע מלאכי השרת כאמור, אם כן יכולים היו לטעות ולומר שמותר לעסוק במלאכת המשכן גם בשבת, כי הרי זה כשנים שעשאוה שפטורים במלאכת שבת (שבת ג), ועל זה אמר הכתוב 'ששת ימים תעשה מלאכה', כלומר שעל אף שתעשה מאלה בסיוע מלאכי השרת, עם כל זה 'ביום השביעי יהיה לכם קודש' ותאסר המלאכה, מפני ששבת שבתון לה'', שגם אצל הש"ת הוא שבת, ולכן גם המלאך לא יסייע אתכם בשבת, ותהיו אתם העושים כל המלאכה לבדכם, והרי 'כל העושה בו מלאכה יומת'.

חכם לב

וְכָל חָכֵם לֵב בְּכֶם יִבְאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' (לה, י). כתב בשפתי כהן (לו, ד) על מה שכתוב 'איש ממלאכתו אשר המה עושים', שמיד שהיו מתחילים

גם השנה ניתן למסור מעות קמחא דפסחא

לפרטים פנו למוקד בטלפון

03-3765444

המלאכה היתה המלאכה בעצמה מלמדת אותם את טיב האומנות. שהרי בחומר ובלבנים היו עוסקים בני ישראל במצרים ולא ראו שום מלאכה ואומנות עדינה, אלא שנשפעה להם חכמת האומנות מחכמתו יתברך, וכמו שנתן לו חכמה באותה מלאכה כן נתן לו חכמה בשאר מלאכות והיה כל אחד ואחד יודע המלאכות כולם, ומשה קרא להם וראה בחכמתו, מי שיש בו יותר חכמה באריגה שם אותו לאורג, ומי שיש לו יותר חכמה ברקימה עשאו רוקם, וכן כיוצא בזה.

אמנם כתב רבי אליהו מאיזמיר בספר מגלה צפונות (לה, י) שצריך היה שנפש האומן תהיה נמשכת לחכמת אותה האומנות, ולכן הדגיש הכתוב 'וכל חכם לב' שחכמתו טמונה ומושרשת 'בכם', כלומר בו ובטבעו, אלו הם ש'יבואו ויעשו', כי מי שאין חכמת האומנות מושרשת בטבעו אינו מוסיף ואינו גורע ממה שקבל ולמד באותה האומנות, אבל כאשר נוטה טבעו מעצמו לחכמת האומנות הרי שהוא מוסיף ללמוד דבר מתוך דבר ממה שקיבל בה, והוא מחודד מאד לעשות המלאכה בשלימות ללא שום דופי, והוא שראוי לעסוק במלאכת המשכן.

פרה תמימה

זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה... וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה (במדבר יט, ב). גדולה פרשת פרה להביא את הגאולה, כמו שאמרו בתוספתא מגילה (ג, א) ובמסכת מגילה (דף ל ע"א) שבשבת שלישית מארבעת הפרשיות קורים פרשת פרה אדומה, והיא השבת הסמוכה לפורים מאחרי, ובירושלמי מגילה (ג, ה) מובא בשם רבי בא בשם רבי חייא בר אשי שאין מפסיקין (-שבת הפסקה שאין קורים בה פרשה מיוחדת) בין פורים לפרשת פרה, ובשם רבי לוי בשם רבי חמא בר חנינה שאין מפסיקין בין פרה להחודש, ובדין הוא שתקדים החודש לפרה, שהרי באחד בניסן הוקם המשכן ובשני נשרפה הפרה, ולמה פרה קודמת, שהיא טהרתן של כל ישראל, ומזכרת היא להם שיטהרו עצמם עבור הפסח. וביאר בעקידת יצחק (שער עט) שרמזו בכל זה למה שאמרו במסכת יומא (דף פו ע"ב) שגדולה תשובה שמקרבת את הגאולה, וגם היא סמוכה מיד לאחר הגאולה, כמו שכתוב (ישעיה נט, כ) "ובא לציון גואל ולשבי פשע", שאחר הגאולה תתפשט תשובה שלימה בכלל ישראל. והוא מה שנחלקו אל מה לסמוך את פרשת פרה, שהרי שריפת הפרה הוא סימן התשובה ונקיון החטא, ו'פורים' ו'החודש' הם סימנים אל הגאולה, אלא שנחלקו אל איזו תשובה לסמוך הפרה, מי שאומר שאין מפסיקין 'בין פרה להחודש' סבר שצריך לסמוך את פרשת פרה לתשובה שתהיה לפני הגאולה, כי היא תמצית ותתחיל את הגאולה, ומי שאומר שאין מפסיקין 'בין פורים לפרה' סבר שצריך לסמוך אל התשובה שְׁתִּמְצָא אחר הגאולה, שהיא שלימות התשובה.

זמני השבת

רבונו תם	צאת שבת	כניסת שבת	
19:12	18:27	17:16	ירושלים:
19:09	18:25	17:34	בני ברק:
19:10	18:27	17:35	חיפה:
19:10	18:27	17:35	באר שבע:

לפניות והקדשות

מוקד טלפוני: 03-3765444
זמין בימים א' - ה' בין השעות 9:00-20:00
דוא"ל: contact@hayanuka.com
לקבלת הגליון במייל:
gilyonot@hayanuka.com

ואלה יעמדו על הברכה

לעילוי נשמת: גאולה בת דינה, דוד
בן חנה, ראו דוד דרור בן רוגית, אבי
אברהם בן עליזה, חי בן סימה עטיה.

תורת שלמה

מאמרים משיעוריו הענפים
של רבנו שליט"א

"כח מעשיו הגיד לעמו" (תהלים קיא, ו)

משיעור יום א' כ"ח אדר תש"ע

א

כלל גדול הוא בעבודת השי"ת והשגת כל דבר שבקדושה, שתחילת הכל הוא הכנעה וביטול הדעת בכדי שיוכל לקבל דעת חדש, וגם אם למד תורה הרבה, בכדי שתתחדש התורה ויוכל להשיג בה מדרגה גדולה, מוכרח כל אחד שיבטל מה שהשיג מתחילה, ויבוא לרצות בה את הדעת מחדש כמו שאינו יודע דבר. וכן הוא הדבר בכל לימוד ובכל מצוה הממשיכה לאדם דעת חיות וגילוי אלהות מחדש בהשגה גדולה ממה שהשיג וידע מתחילה, וכן הוא בכל מועד מהזמנים הקדושים, שיזכה לבוא כתינוק הנוול וחפץ לידע מדרך ה' כמי שאינו יודע מאומה מה' ב"ה והתורה, ובזה יהיה כלי לאור ה' ב"ה המתגלה בתורה במצוות ובכל הזמנים הקדושים ודברי חכמים.

ודרך הביטול האמיתי הוא, שכאשר ניגש האדם לתורה של תפילה ולכל מצוה ומצוה ידע ויבין היטב שאין בידו מאומה שיוכל על ידו לקבל איזה דבר בדין ובזכות וכח מה שזוכה ללמוד ולקיים המצוות, וגם כל מה שהכין עצמו ללימוד והמצוה אין בזה בכדי שיוכל לבוא במחשבה שיש בידו זכות שמכוחה ראוי לו איזה דבר בדין, וידע שכל השפעה שתהיה לו מכח אותה עובדא שבקדושה הוא בחסד גמור מאיתו יתברך המשפיע בו גם את אור התורה מחד וגם את הכלי לקבל את אור התורה מאידך, ובידו אין דבר שיוכל על ידו לקבל את התורה.

ולכך ראשית ההתבוננות בדרך הביטול היא שחפץ הוא במתנת חינוך מהבורא ב"ה, ומכח מה שבא לעבודת השי"ת בביטול ובקשה למתנת חינוך ובחסד גמור מגלה הקב"ה לאדם את תכלית כל התכליתין שיוכל להשיג. ותחילה הוא בלא סדר והדרגה, שמגלה ומראה לו לאדם תחילה לאיזו דרגה וקרבה גדולה צריך ויכול הוא להגיע, ומראה לו גם את הדרך איך לבוא לתכלית הקרבה להשי"ת בדרך סדר והדרגה עד שישגי לכל גילוי התורה שצריך להשיג בזה העולם.

ב

וכל זה הוא בסוד פורים ופסח שהם ב' גאולות וכמו שאמר רבי טבי במסכת מגילה (דף ו ע"ב) שמסמון גאולה לגאולה עדיף, ופירש רש"י שהם גאולת פורים וגאולת פסח שצריכים הם להיות סמוכים זה לזה. כי בכדי לזכות לגאולה שלימה, שהיא גאולת פסח, צריך תחילה לגאולת פורים, שהיא גאולה מתוך ביטול הגמור, שהרי שונה היא גאולת פורים מגאולת פסח בדרך קבלת מדרגתה, כי בפורים אין מכין האדם עצמו שלושים יום קודם לכן כמו בפסח, ואם כן אין לאדם כלים כלל לקבל לאור הפורים, אבל מתוך שמבטל עצמו ופושט את ידו לקבל מתנת חינוך נשפע בו הארת ימי הפורים בדרך מתנת חינוך, ומתוך כך יכול הוא לזכות גם לגאולת פסח.

כי בפסח נותן הקב"ה לעם ישראל השגה גדולה מאוד ומוחין דגדלות שלא כסדר כנועד בדברי רבנו האר"י בשער הכוונות (דרושי הפסח א) ובפרי עץ חיים (שער חג המצות ב), שהיא התגלות תכלית כל התכליתין, הוא בית המקדש, וכנועד שגילוי השכינה שנתגלתה בליל פסח, כנאמר (דברים כו, ח) "ובמורא גדול" זה גילוי שכינה (הגדה של פסח: מדרש הגדול דברים כו, ח), הנה לא היה גילוי מעין זה מקודם חטא אדם הראשון עד גילוי השכינה שהיה בבית המקדש, ומפסח עד שבועות מגלה הקב"ה לישראל איך להשיג את הכלים לקבלת התורה, ואת תכלית הכל בבית המקדש, מתוך סדר והדרגה, באופן שיזכה האדם לתורה מתוך כלים במקומו ומדרגתו, שהוא ענין ימי העומר כמובא שם בדברי רבנו האר"י.

כי על ידי עבודת אלו הימים סרים כל הקטרוגים על ההשפעות הנצחיות שזוכים ישראל מפסח עד שבועות בקבלת התורה, עד שזוכים

ליחוד השלם בשמיני עצרת עם ישראל עם קוב"ה בבית המקדש, וכנאמר (במדבר כג, ט) "עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב", שהוא סוד שמיני עצרת שאז ישראל לבדם ובלא השפעה לאומות כמו שאמרו במסכת סוכה (בדף נה ע"ב) ובילקוט שמעוני (פנחס רמז תשפב), וזה שנאמר 'ישכון', שהוא ענין השראת השכינה בבית המקדש, תכלית כל התכליתין כאמור.

ג

וזה שנאמר (תהלים קיא, ו) "כח מעשיו הגיד לעמו", שלבסוף יגלה הקב"ה כל מטמוניות התורה וגנזיה לעם ישראל לבדם, וכמו שנאמר 'לבדד ישכון', היינו שיסיר מאיתנו את היצר הרע ויבטלו לגמרי ויהיה לנו לב שלם לעבוד להשי"ת, וזהו 'כח מעשיו', הם כ"ח אותיות שמגדלים ומקדשים אנו את שמו יתברך באמירת הקדיש כמובא בשער הפסוקים לרבנו האר"י (פ' שלח), וכענין הכתוב (במדבר יד, ז) "ועתה יגדל נא כח ה'".

ועתה בגלות נאמר (איכה א, ו) "וילכו בלא כח לפני רודף", שאין לנו בהשגת הלב את הידיעה מגדולתו ומכוחו יתברך, שהם עשרה מאמרות הנכללות בכ"ח אותיות "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ", וכמו שאמר רשב"י בהקדמה לתיקוני הזוהר (בדף יג ע"א) שזהו סוד מה שאמר רבי יהושע בן לוי במסכת שבת (בדף קט ע"ב) ש'כל העונה יהא שמה רבה בכל כוחו קורעין לו גזר דינו, שרמזו בזה על אלו הכ"ח אותיות ועשרה מאמרות שמגלים אנו באמירת יהא שמה רבא, ובאמירת הקדיש מגלים אנו את גדולתו וכוחו יתברך ומוחים ומבטלים לזכר עמלק ויצר הרע שכנגד החמץ, וכמו שאמרו תוספות במסכת ברכות (בדף ג ע"א).

ד

וגם בפורים וגם בפסח נעשים אנו כלי לקבלת אור ה' ב"ה מתוך ביטול עמלק, שבימי הפורים מבטלים ומוחים את עמלק, ובפסח מבטלים את החמץ, שהוא השאור שבעיסה כמו שאמר שם רשב"י בתיקוני הזוהר (בהקדמה דף יג ע"א), בפורים הוא ביטול כל מחשבה על כך שהרשיע האדם והתרחק הרבה עד שאינו יכול לקבל את אור וקרבת ה' ב"ה, ובזה מגלה הוא את נקודת יהדותו שלא פגם בה מעולם, ועל ידה זוכה לאור הפורים. ובפסח הוא ביטול החמץ, שעיקר פנימיות ענין החמץ, הוא החמצת המוחין כמובא בדברי רבנו האר"י בשער הכוונות (דרושי הפסח ד) ובפרי עץ חיים (שער חג המצות ד), והוא ענין התקשרות המחשבה ברחמי השי"ת שכנגד שם אה"ה בדבקות גמור, עד שזוכה האדם לאמונה אמיתית בה' ב"ה, שמשמעות הדבר שיש לו אמונה ובטחון גמור שנמצא הוא בידים הטובות באמת וברחמנות הגדולה ביותר, ובזה מתגלית יהדותו בכל תוקף, שהוא מה שנאמר (שמות יד, ח) ביציאת מצרים "ובני ישראל יוצאים ביד רמה", ותרגם אונקלוס 'בריש גלי', היינו בראש מגולה, שאינם פוחדים וחוששים מהסטרא אחרא ומיצר הרע, וכענין שיהיה לעתיד שעל ידי גילוי סודות התורה לא יחששו כלל מיצר הרע וכמו שאמר הרע"א מהימנא בזוהר נשא (בדף קכד ע"ב).

נמצא שבפורים מבטל האדם את המחשבה הרעה על עצמו עד שזוכה לגלות את תוקף וקדושת יהדותו, ובפסח מבטל האדם את המחשבה הרעה על השי"ת, ומבטל כל מחשבה שה' ב"ה שכח את ישועתו והצלתו, או שיש לו חלילה תיקון והנהגה מיוחדת בעולם ואין ה' ב"ה מרחם עליו בכל רגע, עד שבא לכדי בטחון שלם ברחמי ה' ב"ה. ושניהם הוא ענין מחיית עמלק, שהרי מצד אחד פגם עמלק בישראל בצד החלש שבהם, וכמו שכתוב (דברים כה, יח) "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך", ומאידך פגם כביכול ביראה מגילוי גדולתו של ה' ב"ה, וזאת אנו מתקנים ומבטלים אותו בפורים ובפסח.

ולכך יכול היה לישב בעזרה, על אף ענין השקיה הנרמז בישיבה, כמו שאמר רבי יוחנן במסכת סנהדרין (בדף קו ע"א) ש'וישב' הוא לשון צער, וכנאמר (במדבר כה, א) "וישב ישראל בשיטים ויחל העם לזנות וגו'", ובכל מקום שיש ענין של שקיה ועכבה הוא ענין שאור וחמץ, וכענין שנאמר (באסתר א, ב) "כשבת המלך אחשוורוש", ותיכף באו ישראל גם הם ליהנות מאותה הישיבה של אחשוורוש בסעודתו וישיבתו, ומתוך כך נאמר (שם ג, א) "אחר הדברים האלה גידל המלך אחשוורוש את המן בן המדתא האגגי".

ו

כי עמלק נכנס בחלל פנוי שבמחשבה, שהוא ענין חמץ ושאור כאמור, אמנם המצה היא סוד קדושת המוחין. היינו שכאשר אין נותן האדם מקום למחשבה בצד הדין כלל, כי סוד הדין והגבורה של מעלה הוא השורש ליניקת יצר הרע, שמפתה האדם להתחיל תחילה לחשב האדם בדין, היינו שחושב ממידת הדין של מעלה בחושבו שזהו 'עול מלכות שמים', עד שבא מכך לידי רפיון וחלישות הדעת, ובזה נעשה חלל במחשבתו לעמלק וענין החמץ. וזה שנאמר (שמות יז, א) "ויחנו ברפידים" וסמוך לו (שם, ח) "ויבוא עמלק", היינו שחישבו בדין, כמו שנאמר (שם, יז) "ועל נסותם את ה' לאמר היש הויה בקרבנו אם אין", שהסתפקו אם גילוי הרחמים משם הויה נמצא בסמיכות אליהם ובתוכם או שעלה להיות עליהם מרחוק והוא בלתי מושג להם וכענין 'אין', ומתוך שחישבו מהיפך הרחמים רפו ידיהם. וזהו שאמרו שם במסכת סנהדרין (בדף קו ע"א) שאין 'רפידים' אלא שרפו ידיהם מן התורה, היינו שחשבו שרחוקים הם מלהשיג את התורה ומתוך כך רפו ידיהם, כי כאשר חישבו בדין הסתלקה מהם התורה שהיא במדרגה גדולה כנגד ל"ב נתיבות חכמה שיש בה כח לבטל ליצר הרע, ונעשה ליבם פנוי מן החכמה, ונעשה בו מקום וחלל פנוי ליניקת קליפת וטומאת עמלק להביאם לכדי עיצבון רוח וחלישות הדעת, ובזה באו לכדי עצלות גדול מלילך בזריזות אחרי השי"ת.

ולכן הכלל הראשון בהכנעת היצר הרע הוא בזריזות המחשבה, שתהיה המחשבה תמיד דבוקה בה' ב"ה מבלי הפסק, ובכל דבר שיעלה במוחו יטהו אל צד הרחמים. וזהו סוד המצה, כי הדעת נמשך מאכילת האדם, ועיקר הדעת הנמשך מהאכילה הוא מהדגן, וכמו שאמרו במסכת ברכות (בדף מ"ע"א) שעד שלא טעם התינוק טעם דגן אין בו דעה, ובפסח שנתגלים המוחין ותיקון דבקות המחשבה ברחמי השי"ת לכל השנה כולה, לכך יש בו לכל הדקדוק בביטול כל עיכוב ושקיה במחשבת המוחין, בכדי להמשיך דעת ומחשבה מתוקנת לכל עבודת האדם, ובימי העומר ממשיך דעת מתוקנת זו לכל האברים והגידים, עד שבקבלת התורה מסיר מגופו כל זיהמה וחציצה מהתורה הקדושה, ומקבל את התורה גם מצד הנשמה והמוחין וגם מצד הגוף והאברים, עד שיהיה כולו דבוק במחשבתו תדיר בחכמת התורה.

והוא סוד מה שאמר רשב"י שם בתיקוני הזוהר (בהקדמה דף יג ע"א) שהם שלושה פעמים י"ד, הראשון הוא בפורים שקוראים המגילה בארבעה עשר באדר ובו מבטלים את עמלק, והשני הוא אור לארבעה עשר (ליל ארבעה עשר) בניסן בו מבטלים את החמץ וגם בזה מבטלים את עמלק, והשלישי הוא יום י"ד בניסן בו שחטו ועשו את הפסח, לגלות שנתבטל עמלק ונכנעה הסטרא אחרא וכל צד הבהמיות שבעולם תחת ידי ישראל. ואלו הג' ימים הם כנגד יד הגדולה יד החזקה ויד הרמה, שיחדיו עולים כמנין שם מ"ב בו נברא העולם, היינו שיש גילוי של כוחו יתברך בלב כל ישראל ומהללים ומשבחים אותו יתברך ומספרים בגדולתו בליל הסדר, ובזה מתגלים העשרה מאמרות בלב כל ישראל, ש'עשרה' מאמרות יחד עם ה'לב' עולים כמנין מ"ב, לרמז שכאשר יש גילוי של כח השי"ת בעשרה מאמרות בלב האדם נתגלה שם מ"ב. וזה שהתחיל רבי נחוניא בן הקנה את התפילה שתיקן וסידר כנגד שם מ"ב, בתיבות 'אנא בכח', שהם ענין הכ"ח אותיות, וכנגד העשרה מאמרות שנאמר בהם 'כח מעשיו הגיד לעמו' כמו שפירש רש"י בריש פרשת בראשית, וכאמור.

ה

וענין מחיית עמלק והשגת אור ה' ב"ה המתגלה בפורים ופסח הולך וסובב את האדם בכל יום ובכל שעה, והסימן בפשטות להמצאות קליפת עמלק הוא כאשר נכנס באדם עיצבון ומרירות יאוש ועצלות, שמורה הדבר על שנמצאת ושורה טומאת עמלק בארבע אמותיו של האדם. וביטולו והכנעתו הוא בסוד חמץ ומצה שהם כנגד המוחין כאמור, שצריך האדם לשמור מוחו מחמץ, היינו שלא תשתהה המחשבה לריק כלל וכלל, כי כאשר יש חלל במוחין נכנס בו היצר הרע והשאור וצד הדין, לכך בכל זמן שיהיה המוח פנוי מן החכמה יכנסו בו מחשבות רעות כמו שכתב הרמב"ם בסוף הלכות איסורי ביאה (כב, כא), ושלימות לב האדם הוא על ידי שנמשכת תמיד החכמה במוחו, שהם סוד ל"ב נתיבות חכמה עם העשרה מאמרות העולים יחדיו כמנין מ"ב כאמור, וכמו שאמר רשב"י שם בתיקוני הזוהר (הקדמה יג ע"א).

לכן עבודת הכהנים היא בזריזות תמיד וכמו שאמרו במסכת שבת (בדף כ ע"א) ועוד שכהנים זריזים הם, ועבודה היא בעמידה ולא בישיבה וכמו שנאמר (דברים י, ח) "בעת ההוא הבדיל ה' את שבט הלוי לשאת את ארון ברית ה' לעמוד לפני ה' לשרתו ולברך בשמו עד היום הזה", וכפי שאין ישיבה למעלה אצל המלאכים שנאמר (יחזקאל א, יז) "ורגליהם רגל ישרה", וכמו שאמרו בבראשית רבה (סו, כא) שאין ישיבה אלא לשון עכבה כמו שאמר רבי יוחנן במסכת מגילה (בדף כא ע"א), ואין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד כמו שאמרו במסכת יומא (בדף כה ע"א ובדף סט ע"ב) ועוד, כי דוד הוא כנגד מחיית וביטול עמלק, וכמו שנאמר (שמות יז, טז) "כי יד על כס י"ה" י"ד הוא כמנין דוד,

עם סגולה

סגולות ועצות ייחודיות

שנלקטו מתוך שיעורי רבנו שליט"א

יראת שמים

להים", שסימן אם יש לאדם יראת שמים הוא אם מרגיש כל הזמן עייף בעבודת ה', או שמרגיש חיות וחשק לעבוד את הבורא ב"ה.

ג. הזכיר רבנו את מה שאמר הגאון הקדוש החידושי הרי"ם מגור זיע"א בהגהותיו על השולחן ערוך (סימן א) שדייק מלשון השולחן ערוך (שם סעיף א) 'ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצא דואג על חרבן בית המקדש', שמבחן יראת השמים של האדם הוא כמה הוא מצטער ואכפת לו מחרבן בית ה' וצער השכינה בגלות.

א. הזכיר רבנו שלהביט בשמים זו

סגולה ליראת שמים,

והטעם הפנימי לזה הוא שה' יתברך גער בשמים שלא יתרופפו ומאז עומדים הם באותו מקום מפתח ה' ויראתו שגזר עליהם שלא יזוזו ממקומם, ולכן ההבטה בהם מסוגלת ליראת שמים.

ב. הזכיר רבנו בשם רבי ברוך ממעז'בוז זיע"א בספר 'בוצינא דנהורא' שכתב על הפסוק בסוף פרשת כי תצא "ואתה עייף ויגע, ולא ירא א"

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

פניני דרך

יסודות ואבני דרך
מתורת רבנו שליט"א

מה יהיה כשיבוא המשיח?

הביא רבנו מה שאמרו חז"ל במדרש 'שוחר טוב' על התהלים במזמור ע"ג, שלעתיד לבוא בעת הגאולה אדם שינסה לעבור על איסור נדה, אבן מהקיר תפתח את פיה ותצעק ותמחה בו על אשר עובר על רצון הבורא. ומדברי המדרש משמע שגם לעתיד לבא תישאר הטומאה, וכן מוכח גם בפסוק בספר יחזקאל בפרק מ"ד פסוק כ"ה "ואל מת אדם לא יבוא לטמאה", ומצד שני במדרש שוחר טוב להלן במזמור קמ"ו מפורש שלעתיד לבוא תתבטל טומאת נדה, וביאר רבנו שזה לפי מה שכותב באריכות ה'לשם' בספר 'הדעה' בחלק ב' דרוש ד' ענף י"ב סימן ז' שהגאולה תבוא בשלבים לאט לאט, ולפי זה יש לומר שבתחילה עדיין תישאר הטומאה, אבל בגאולה השלימה תתבטל הטומאה לגמרי.

איך אפשר לשבר את המידות הרעות?

רבנו הזכיר את מה שכתב הגר"א באבן שלמה פרק א' אות ג' שאין האדם יכול לשבר את מידותיו בבת אחת, כי בוודאי ישבר ויפול לאחר מכן, אלא הדרך היא להתחיל מעט מעט עד שישבור תאוותו לגמרי. וכך השיב רבנו כשנשאל מאדם שהיה רגיל לעשן הרבה שנים, וניסה הרבה פעמים להפסיק ולא הצליח, ורבנו אמר לו שהיה זה מפני שהוא ניסה כל פעם להפסיק בבת אחת שלא לעשן בכלל, אבל הדרך היא לנסות לאט לאט להפחית ממספר הסיגריות שהיה ברגילותו לעשן כל יום, ולאחר שיצליח להוריד כל יום שני סיגריות ימשיך לשלוש, ואחר כך לחמש וכיוצא, עד שיפסיק לבסוף לגמרי.

איך אפשר לזכות לקדושה?

כשנשאל רבנו איך אפשר לזכות לדרגת הקדושה, השיב כי המגיד מזלאטשוב זיע"א השיב על זה פעם שהדרך לזכות לקדושה היא על ידי אהבת ישראל. וביאור הדבר, שהרי מצינו שעם ישראל באו לדרגת הקדושה הגדולה ביותר במעמד הר סיני, וזה היה רק כשהם היו מאוחדים, וכמו שכתוב בשמות פרק י"ט פסוק ב' "ויחן שם ישראל נגד ההר", ופירש רש"י 'כאיש אחד בלב אחד', אם כן רק על ידי אהבת ישראל אמיתית יזכה הקב"ה את האדם לבוא לקדושה אמיתית.

מה הרמיון בין האדם לעץ?

בשיעור בט"ו בשבט תשפ"ד ביאר רבנו את הפסוק בדברים פרק כ' פסוק י"ט "כי האדם עץ השדה", שהאדם נדמה לעץ השדה, שכל שנה עוברים עליו ימות הקיץ וימות החורף, ובימות החורף נושרים עליו ברוח וענפיו נושרים מהסופות, אך כשבאים ימי הקיץ חוזר הוא שוב לפרוח ולבלבל, ושוב מתחילה שנה חדשה והחורף חוזר, ושוב הקיץ מגיע, וכך הם ימי חיי האדם, וכמו שכתב רבנו תם בספר הישר שער ו' אות ק' שבהכרח הוא שיעברו על כל אדם ימי אהבה וימי שנאה, ימי טובה וימים של קושי גדול, וצריך האדם לחזק עצמו גם בימי הרעה ולזכור לא להישבר, כי בודאי עוד יבואו ימי הטובה.

שישמור השי"ת על ישראל בכל מקום שהם

רבנו של עולם, שמר והציל את עמך ישראל אהובך מכל רע, בזכות האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ובזכות האמונות הקדושות שרה רבקה רחל ולאה, ותמשיך שמירה והגנה לכל אחד ואחת מעמך ישראל בזכות ארבעת המלאכים גבריאל מיכאל רפאל ואוריאל, ועשה ברחמך שהם ישמרו וילוו כל יהודי בעמך ישראל בכל מקום שהם בעולם, כל איש ואשה, זקן וזקנה, ילד וילדה, יונק ויונקת, ותברכם ותשמרם ותצילם מכל רע. אנא רחמן, תן בינינו אחדות ואהבה, ותביא לנו את הגאולה השלמה במהרה ובקרוב. אמן
נצח סלה ועד.

סיפור לשולחן שבת

על כך לרבה של צפת הגאון רבי שמואל הלר, נענה ואמר שקבלה בידינו שבאותו ההר נטמנו כלי שרת עם אפר פרה. ומעשה שהיה כך היה, שאיזה פלח עובד אדמה ערבי מ'עכברה' נתקעה פעם מחרשתו באדמה בגוף מתכת, וחפר שם ומצא כד ישן נושן מלא באפר ולקחו לביתו, ולא ארכו הימים ומתו כל בניו במיתות משונות עד שנותר לו רק בנו הקטן, ובלילה ראה בחלומו זקן נושא פנים שאיים להמיתו יחד עם בנו אם לא ישיב את הכד למקומו, השכים הערבי בבהלה לקח את הכד היקר ורץ והטמינו באותו מקום, והוא המקום בו השתהה הגאון הקדוש משינאווע בתפילה.

רבנו הגאון הינוקא שליט"א הזכיר פעם את מה שכתב מרן החיד"א במדבר קדמויות (מערכת א אות כו) שליבו אומר לו שרבנו האריז"ל זכה למצוא את אפר הפרה ולהשתמש בו, ולכן זכה למה שזכה. והוסיף רבנו וסיפר על הגאון הקדוש רבי יחזקאל משינאווע זצוק"ל בעל השו"ת 'דברי יחזקאל', שהיה גאון עצום, בנו של ה'דברי חיים' מצאנז זיע"א, ובעת שנסע לארץ ישראל הזדמן שעבר בדרכו לצפת בסמיכות לכפר 'עכברה', והשתהה שם על אחד ההרים בתפילה זמן רב, באמצע שום מקום... וכאשר באו וסיפרו